

* Het Nieuwsblad/Kempen, Het Nieuwsblad/Roeselare-Tielt-Izegem, Het Nieuwsblad/Waasland, Het Nieuwsblad/Dender, Het Nieuwsblad/Brugge-Oostkust, Het Nieuwsblad/Aan Gent gebonden, Het Nieuwsblad/Antwerpen, Het Nieuwsblad/Oostende-Westhoek, Het Nieuwsblad/Vlaamse Ardennen - Gentse Rand, Het Nieuwsblad/Brussel-Noordrand, Het Nieuwsblad/Kortrijk-Waregem-Menen, Het Nieuwsblad/Limburg, Het Nieuwsblad/Meetjesland - Leiestreek, Het Nieuwsblad/Pajottenland, Het Nieuwsblad/Mechelen-Lier, Het Nieuwsblad/Leuven-Hageland

Boeing ziet de eerste annuleringen en schadeclaims binnenlopen. Na de crash van vorige zondag zal de 737 Max wellicht weken aan de grond moeten blijven. "En dat is dramatisch", zegt luchtvaarteconoom Eddy Van de Voorde.

De Amerikaanse vliegtuigbouwer Boeing blijft klappen krijgen in de nasleep van de tweede dodelijke crash met een 737 Max 8, vorige zondag. De Indonesische maatschappij Garuda gaat het gros van zijn bestellingen annuleren, liet een topman van het bedrijf weten. Het gaat om een contract van 4,8 miljard dollar (4,2 miljard euro).

Boeing mag de komende weken meer van zulke boodschappen verwachten. Behalve harde bestellingen nemen vliegmaatschappijen meestal ook opties op toekomstige bestellingen. Die opties vallen makkelijk te annuleren, waardoor de maatschappijen naar concurrent Airbus kunnen overlopen. "Vroeger had je een marktevenwicht", zegt professor Eddy Van de Voorde, luchtvaarteconoom aan de UAntwerpen. "Het ene moment verkocht Boeing wat meer, dan was het Airbus. Dat evenwicht dreigt nu verstoord te raken."

Lion Air, de Indonesische maatschappij waarvan een Boeing 373 Max in oktober vorig jaar crashte, zou al na dat ongeval het plan hebben opgevat om de Amerikaanse vliegtuigbouwer te dumpen ten voordele van Airbus. Volgens Bloomberg heeft de tweede crash dat voornemen alleen maar bestendigd. Voor het 737 Max-programma zou dat een mokerslag zijn. Lion Air is met 201 bestelde toestellen, waarvan er 14 geleverd werden, de derde klant voor het vliegtuig (zie grafiek). Het gaat om liefst 22 miljard dollar (19 miljard euro).

Een derde van de omzet

Voor Boeing zou het dramatisch zijn als er gaten in het orderboekje voor de Max worden geschoten. Het toestel is "het snelst verkopende uit de geschiedenis van Boeing", zegt het bedrijf in zijn jaarverslag. Opgesplitste cijfers zijn schaars, maar volgens Goldman Sachs gaat het de komende vijf jaar over een derde van Boeings totale omzet. Bovendien, merkt Van de Voorde op, heeft een vliegtuigprogramma een bepaalde kritische massa nodig om winstgevend te blijven. Toch zijn er ook analisten die denken dat de impact op lange termijn beperkt zal zijn, zolang Boeing er maar in slaagt een overtuigende oplossing voor het probleem naar voren te schuiven.

Sinds gisteren moet de 737 Max ook in de VS aan de grond blijven. Het bedrijf werkt aan een software-update om het probleem met het antiovertreksysteem, dat mogelijk de oorzaak van de crashes zou zijn, aan te pakken. Maar het kan nog weken duren vooraleer die update klaar is. Tot dan mogen de geleverde 737 Max'en, een driehonderdtal, niet van het tarmac af. "En dat is dramatisch, met de paasvakantie in het verschiet en het zomerseizoen dat her en der al wordt opgestart", zegt Van de Voorde.

Luchtvaartmaatschappijen zullen massaal op zoek gaan naar toestellen bij externe partners, om geen vluchten te moeten annuleren. Een kostelijke affaire? "Dat spreekt voor zich", stelde TUI-woordvoerder Piet Demeyere eerder deze week. Voor Boeing bestaat het gevaar dat de klanten die kosten op de vliegtuigbouwer willen verhalen. Norwegian Air gaf al een aanzet. Het bedrijf heeft 110 Max'en besteld, waarvan er 18 zijn geleverd. Het kondigde al aan schadevergoedingen te eisen van Boeing om de kosten te compenseren van de vliegtuigen die aan de grond staan. "Wij verwachten dat Boeing de rekening betaalt", zei het aan Reuters.

Volgens Van de Voorde wil Norwegian Air met zijn statement vooral de grotere jongens inspireren. "Je zal zien dat Ryanair dat standpunt zal overnemen", klinkt het. Ryanair heeft 135 Max'en besteld en is een van Boeings belangrijkste klanten. "Boeing zal belaagd worden met dreigementen voor schadevergoedingen", zegt Van de Voorde.

Karsten lemmens

Copyright © 2019 Mediahuis. Alle rechten voorbehouden